

LAWYER

The Business Magazine • Μάρτιος 2021

ΤΙΜΗ: 11,00 €
ISSN: 2732-6152

009

WOMEN LEADERSHIP IN LAW

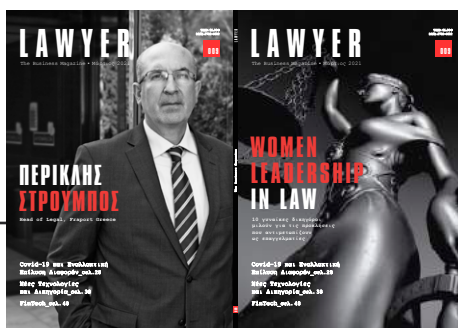
10 γυναίκες δικηγόροι
μιλούν για τις προκλήσεις
που αντιμετωπίζουν
ως επαγγελματίες

Covid-19 και Εναλλακτική
Επίλυση Διαφορών_σελ.28

Νέες Τεχνολογίες
και Δικηγορία_σελ. 38

FinTech_σελ.48

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

04
—
Editorial

10
—
Cover Story:
WOMEN LEADERSHIP
IN LAW

33
—
In the Spotlight:
Διαμεσολάβηση:
Διαδικασία Win-Win
Δημήτρης Εμβαλωμένος,
Δικηγόρος LL.M., Διαπιστευμένος
Διαμεσολαθής του Υπουργείου
Δικαιοσύνης & του Centre
of Effective Dispute
Resolution (CEDR) του Λονδίνου
| Αναπλ. Διευθύνων Εταίρος
της BGP.

52
—
In the Spotlight:
Ο ψηφιακός
μετασχηματισμός στην
τραπεζική εποπτεία

62
—
Opinions:
Μαρία Γ. Σινανίδου,
Int. IP LL.M. Certified
Mediation Advocate,
Δικηγόρος

72
—
Lawyer On Tour:
Report Watson Farley
Williams

06
—
News & Updates

22
—
Back Cover Story:
Περικλής Στρούμπος,
Head of Legal,
Fraport Greece

38
—
In the Spotlight:
Νέες τεχνολογίες
και δικηγορία:
Η αυξανόμενη σημασία τους
και οι σύγχρονες
εξελίξεις

56
—
Opinions:
Σωτηρία Κουμπούλη,
Δικηγόρος παρ' Αρείω
Πάγω LL.M.ult -
Διαμεσολαθής, Μέλος
της Επιτροπής Ισότητας
του Δήμου Αμαρουσίου

66
—
Opinions:
Έλσα Φλωρίδη, Δικηγόρος
Παρ' Εφέταις | MBA in
Communication & PR

78
—
World Report

28
—
In the Spotlight:
Covid-19: Πώς η πανδημία
επηρεάζει την εναλλακτική
επίλυση διαφορών σε
διεθνές επίπεδο

48
—
In the Spotlight:
Η αλληλεπίδραση
της Οδηγίας για
τις υπηρεσίες πληρωμών
PSD2 με τον GDPR

58
—
Opinions:
Βασίλειος Δημητρώκας,
Δικηγόρος

68
—
Industry Focus:
Ευγενία Παπαθανασοπούλου,
Director Legal Affairs
& Secretary to the BoD,
Accredited Mediator
(CEDR & Hellenic Ministry
of Justice), Athens
International Airport S.A.

LAWYER

The Business Magazine
www.lawermagazine.gr

ΕΚΔΟΤΗΣ
Μιχάλης Κ. Μπούσιος
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
Δημήτρης Κορδεράς
ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
Αντωνία Κατσουλιέρη

EDITOR IN CHIEF
ATTORNEY AT LAW LL.M
Αλεξάνδρα Βαρλά
avarla@boussias.com

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ / ΣΥΝΤΑΚΤΡΙΑ
Αλεξιάννα Τσότσου
ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣ
Λυδία Βενέρη

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΠΩΛΗΣΕΩΝ
Νένα Γιαννακίδου
ACCOUNT MANAGER
Λήδα Πλατή
lplati@boussias.com

ΥΠΟΔΟΧΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ
Ρούλη Σαμίου
rsamiou@boussias.com

CREATIVE DIRECTOR
Γιώργος Τριχιάς
ΓΡΑΦΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
Νατάσσα Θεοδοσίου

ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΣ
Θωμάς Αρσένης

IMAGE BANK
Adobe Stock

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ
Ρίτα Κανδάκη
ΤΜΗΜΑ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ
Λέττα Γκύζη,
Δημήτρης Φαραός,
Θανάσης Μουτζίκος

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ Δήμητρα Σπανού
ΕΚΤΥΠΩΣΗ/ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ
Pressious Arvanitidis
ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑ/ΕΝΘΕΣΗ/ΕΠΙΚΟΛΗΣΗ
Presstime

ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ
Κωσταντίνος Χασιώτης,
Αλέξης Σουλιάτης,
Λίνα Γκολομάζου
ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ (ΕΤΗΣΙΕΣ)
Εταιρειών: €121
Ιδιωτών: €99
Φοιτητών: €77
Κύπρου-Εξωτερικού: €132

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ
BOUSSIAS

BOUSSIAS ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ Ε.Π.Ε.
Κλεισθένους 338,
Τ.Κ. 153 44, Γέρακας
Τ.: 210 661 7777
Website: www.boussias.com

Κωδικός ΕΛΤΑ 210177
ISSN 2732-6152

ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ WIN-WIN

Mediation = Dispute Meditation & Medication

Η τρίτη νομοθετική προσπάθεια

Ο ν. 4640/2019 (ο 4640) αποτελεί την τρίτη προσπάθεια εισαγωγής στην Ελλάδα του θεσμού της Διαμεσολάβησης μετά α) το ν. 3898/2010, που ενσωμάτωσε την Οδηγία 2008/52/ΕΚ «για ορισμένα θέματα διαμεσολάβησης σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις» και β) το ν. 4512/2018, που παρέμεινε ανενεργός λόγω αντιϋποταγματικότητας - Απόφαση Διοικητικής Ολομέλειας ΑΠ 34/2018.

Παρά τις κάποιες ασάφειες, που θα μπορούσαν όμως να διορθωθούν μετά από εύλογο χρόνο εφαρμογής, λαμβανομένων υπόψη και των χρησιμών κατευθυντήριων γνωμοδοτήσεων της Επιτροπής Νομικών Θεμάτων της ΚΕΔ (βλ. στο diamesolavisi.gov.gr), ο 4640 μπορεί να θεωρηθεί συνολικά επιτυχής. Χαρακτηριστική είναι η καινοτομία του για την Υποχρεωτική Αρχική Συνεδρία Διαμεσολάβησης (ΥΑΣΔ) για συγκεκριμένες διαφορές, με έναρξη ισχύος κατά περίπτωση από 30.11.2019, 15.1.2020 και 1.7.2020 (άρθρα 6, 7 & 44, 4640, όπως ισχύει).

Η γενικότερη - αυξητική τάση εξώδικης επίλυσης διαφορών

Τα μακρόχρονα αδιέξοδα της αντιδικίας στη χώρα μας, δηλ. κατά βάση το υψηλό κόστος, σε χρήμα και χρόνο, το έλλειμμα εμπιστοσύνης καθώς και η τεχνολογική υπανάπτυξη, που επιτάχθηκαν (αλλά δεν προκλήθηκαν) με το lockdown της πανδημίας, επιτάχυναν την ανάγκη εναλλακτικών μορφών επίλυσης διαφορών.

Ειδικά η Διαμεσολάβηση, με τις σημερινές συνθήκες, έχει όλα τα θετικά στοιχεία για να εξελιχθεί σύντομα από εναλλακτική, σε πρώτη επιλογή. Μάλιστα, η Διαμεσολάβηση σαν θεσμός επίλυσης διαφορών, έστω κι αν δεν ονομάζεται πάντα ρητά «διαμεσολάβηση», υπάρχει θεσμοθετημένη και, το σημαντικότερο, επεκτείνεται διαρκώς και ποικιλοτρόπως με τη μορφή:

- α) δικονομικών εναλλακτικών μηχανισμών (άρθρα 116Α και 209 - 214Γ ΚΠολΔ),
- β) διαφορών «επιτροπών» και «συνηγόρων», ενδεικτικά, από τις επιτροπές φιλικού διακανονισμού του ν. 2251/1994, τους Συνήγορους του Καταναλωτή και του Πολίτη, τον Μεσολαβητή Τραπεζικών-Επενδυτικών Υπηρεσιών, τον Ασφαλιστικό Διαμεσολαβητή και τη Μεσολάβηση

Δημήτρης Εμβαλωμένος

Δικηγόρος LL.M., Διαπιστευμένος Διαμεσολαβητής του Υπουργείου Δικαιοσύνης & του Centre of Effective Dispute Resolution (CEDR) του Λονδίνου, Αναπλ. Διευθύνων Εταίρος της BGP.

Ο.ΜΕ.Δ. επί συλλογικών εργατικών διαφορών, μέχρι το Μηχανισμό ΕΔΠΠΙ, την Επιτροπή Εξώδικης Επίλυσης Φορολογικών Διαφορών και τον υπό συζήτηση Αστυνομικό-Λιμενικό Διαμεσολαβητή και

- γ) ρητών προβλέψεων σε νόμους, όπως για την επίλυση διαφορών σημάτων (άρθρο 31, ν. 4679/2020), από ανώνυμες εταιρείες (άρθρο 3, ν. 4548/2018), εταιρικούς μετασχηματισμούς (άρθρο 5, ν. 4601/2019) αλλά και μεταξύ παρόχων επιγραμμικών υπηρεσιών διαμεσολάβησης (πλατφορμών)-επιχειρηματικών χρηστών (άρθρα 12-13, Κανονισμός ΕΕ 2019/1150), ενώ προωθείται ιδιαίτερα στο σχέδιο νόμου για την αναμόρφωση του οικογενειακού δικαίου.

Τα βασικά πλεονεκτήματα της Διαμεσολάβησης

Ουσιάς είναι η συνεισφορά της Διαμεσολάβησης στη ρεαλιστική αποτίμηση και συχνά στην επανεκτίμηση των επιδιώξεων των μερών προς όφελος της σχέσης τους, σε συνδυασμό με την αφορμή συζήτησης μεταξύ τους, έστω και αν δεν καταλήξουν σε συμφωνία.

Η ευελιξία της διαδικασίας, η ταχύτητα, το μικρό κόστος, η εμπιστευτικότητα (με όριο τη δημόσια τάξη), η δυνατότητα δημιουργικών λύσεων, ο έλεγχος του αποτελέσματος από τα μέρη και η επίτευξη μόνο κοινά αποδεκτών συμφωνιών αποτελούν επίσης πλεονεκτήματα. Γι' αυτό και η ΥΑΣΔ πρέπει να λειτουργεί ως ευκαιρία κατάλληλης ενημέρωσης και αρχικής διερεύνησης των προθέσεων των μερών. Εξάλλου, η μη απώλεια δικονομικών δικαιωμάτων λόγω της αναστολής τους (άρθρο 9, 4640) και η διατήρηση της επιλογής της αντιδικίας/διαιτησίας προσδίδουν στη Διαμεσολάβηση καθεστώς win-win. ■

INFO

Η Δικηγορική Εταιρεία "Bahas, Gramatidis & Partners" (BGP) διαθέτει πολύχρονη, πλούσια και πρακτικά αποτελεσματική εμπειρία και κουλτούρα ADR.

26 Filellinon str. 105 58, Athens-GR

T: +30 210 3318170

E: law-firm@bahagram.com

W: www.bahagram.com

Περαιτέρω πληροφορίες στο:

d.envalomenos@bahagram.com ή στο 210-3318 170

- Ποιες θεωρείτε ότι θα είναι οι συνέπειες της πανδημίας στη διεθνή διαιτησία; Πιστεύετε ότι θα αυξηθούν οι αξιώσεις επενδυτών σε βάρος των κρατών για τη μη εκπλήρωση των συμβατικών τους υποχρεώσεων λόγω των περιορισμών σε διάφορους τομείς δραστηριότητας;

Η πανδημία δημιούργησε εν γένει συνθήκες ανωτέρας βίας, επιδρώντας και στην οικονομική δραστηριότητα. Σε πολλούς τομείς της συναλλακτικής ζωής, συνέπεια ήταν η αναγκαστική προσαρμογή συμβατικών υποχρεώσεων (ιδίως στις διαρκείς συμβάσεις) ανάλογα με τα συγκεκριμένα δεδομένα κάθε περίπτωσης όσον αφορά στα πραγματικά περιστατικά και τις συμβατικές δεσμεύσεις των συμβαλλομένων. Στο γενικό αυτό πλαίσιο, θα πρέπει να ιδωθούν και αξιώσεις επενδυτών έναντι κρατών, λαμβανομένου υπόψη του εφαρμοστέου δικαίου κατά περίπτωση. Ο συμφωνηθείς τρόπος επίλυσης των όποιων διαφορών (δικαστικά ή διαιτητικά, σε τυχόν συνδυασμό με διαμεσολάβηση) αφορά στη διαδικασία.

Γενικά, ο Αστικός Κώδικας δεν ορίζει ρητά την έννοια της ανωτέρας βίας, που έχει έτσι διαμορφωθεί νομολογιακά (συνεπικουρούμενη από τη θεωρία). Βάσει της αρχής της υπαιτιότητας, η έλλειψή της συνεπάγεται τη μη ευθύνη του οφειλέτη, εκεί δε που τελειώνει η ελαφρά αμέλεια αρχίζουν τα τυχερά, κατηγορία των οποίων είναι η ανωτέρα βία που καλύπτει τις ακραίες περιπτώσεις των περιστατικών που είναι αδύνατο να αποτραπούν με ανθρώπινες δυνάμεις. Ως προς τον ορισμό της ανωτέρας βίας έχουν διατυπωθεί δύο θεωρίες, η αντικειμενική (η απόλυτη - αυστηρότερη για τον οφειλέτη) και η υποκειμενική (η σχετική - επιεικέστερη για τον οφειλέτη).

- Σε διεθνές επίπεδο, παρατηρείται μία στροφή προς τους εναλλακτικούς τρόπους επίλυσης διαφορών, καθώς τα όργανα διαμεσολάβησης και διαιτησίας συνεχίζουν απρόσκοπτα το έργο τους ακόμα και εν μέσω πανδημίας. Ισχύει το ίδιο και στην Ελλάδα; Αν όχι, σε τι πιστεύετε ότι οφείλεται αυτό;

Ισχύει (ευτυχώς), στο μέτρο και το βαθμό που αναπτύσσεται σταδιακά στη χώρα μας η κουλτούρα εναλλακτικών - εξώδικων τρόπων επίλυσης των διαφορών. Θεωρώ πως είναι πλέον αναμφισβήτητο ότι η παρατεταμένη πανδημία και το δικαστηριακό lockdown επέσπευσε την αναγκαστική αναζήτηση τέτοιων εναλλακτικών τρόπων, πάντα με την πολύτιμη συνδρομή της τεχνολογίας που μπορεί και υποκαθιστά, χωρίς ουσιώδη προβλήματα, την ταυτόχρονη φυσική παρουσία των μερών.

Ειδικά για τη Διαμεσολάβηση, ο ν. 4640/2019 περιέχει ειδική πρόβλεψη για τηλεδιάσκεψη (αρ. 5, παρ. 3), με τα μέρη να έχουν δυνατότητα χρήσης κάθε πρόσφορου μέσου γι' αυτήν. Επιπλέον, ελληνικοί φορείς Διαμεσολάβησης (ενδεικτικά, ο ΕΟΔΙΔ) κατάφεραν να συνδράμουν αποτελεσματικά στην απρόσκοπτη διεξαγωγή online συνεδριών, ενισχύοντας έτσι στην πράξη την εμπιστοσύνη των μερών στις δυνατότητες του θεσμού ακόμα και υπό τις έκτακτες συνθήκες της πανδημίας.

Αξίζει να σημειωθεί πως η online Διαμεσολάβηση θέτει ιδιαίτερα ζητήματα, όπως κατάλληλης τεχνικής υποδομής/σύνδεσης internet, ασφάλειας/εμπιστευτικότητας αλλά και ιδιαιτεροτήτων στον τρόπο διενέργειας και επικοινωνίας, που απαιτούν βασικά την ειδική προετοιμασία των συμμετεχόντων σε αυτή από τον διαμεσολαβητή και τη φερεγγυότητα του φορέα - παρόχου της πλατφόρμας.

Δημήτρης Εμβολωμένος

Δικηγόρος
LL.M.,
Διαπιστευμένος
Διαμεσολαβητής
του Υπουργείου
Δικαιοσύνης
& του Centre
of Effective
Dispute
Resolution
(CEDR) του
Λονδίνου,
Αναπλ.
Διευθύνων
Εταίρος της BGP